

Najstarszy kościół w Częstochowie, powstały w XIV wieku, trójnawowy z wydłużonym prezbiterium i jedną gotycką wieżą. Późniejsze przebudowy to: dobudowa kaplicy św. Grzegorza w latach 1625-1643; dobudowa od strony północnej zakrystii (usuniętej w XIX w.) oraz likwidacja otaczającego kościół cmentarza parafii staromiejskiej. Obecny, barokowy kształt kościoła, od 1783 roku posiada fasadę z dwiema wieżami. Obok kościoła znajdują się budynki dwukondygnacyjnej plebanii i dawnego murowanego klasztoru z pierwszej połowy XVII wieku, połączonego na wysokości I piętra z kościołem.

W miejscu dzisiejszej ulicy Mirowskiej, biegnącej w sąsiedztwie kościoła znajdowała się dzwonnica, obok której przebiegały dawne mury i baszta miejska. Archikatedra pw. św. Rodziny (F-5) - budowana etapami w latach 1901-1927, jest jednym z największych kościołów w Polsce. Murowana z cegły, a w detalu architektonicznym z kamienia i piaskowca, w stylu neogotyckim, trójnawowa, o wydłużonym prezbiterium i fasadzie zwieńczonej dwiema wieżami. Wnętrze Archikatedry wykończone jest granitem skandynawskim, a okna i rozety zdobione witrażami przedstawiającymi ważniejsze wydarzenia w dziejach narodu oraz Sakramenty Święte. W latach 30 - tych XX wieku przed trzema ołtarzami wykonano balustrady komunijne z maswerkami i płaskorzeźbami. Pod kaplicą Matki Boskiej Częstochowskiej znajdują się krypty biskupów częstochowskich.